

Lakeuden Ursa ry.

TOIMINTASUUNNITELMA

VUODELLE 2009

23. toimintavuosi

Lakeuden Ursa ry.

TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2009

Kiitos kaikille jäsenille, jotka ovat jaksaneet pysyä mukana toiminnassamme. Erityisesti nuoria harrastajia kaivataan mukaan, sillä nuoret tuovat mukanaan tervetullutta piristystä ja uusia näkemyksiä toimintaamme. Parasta toimintapolitiikkaa on yleisen tietämystason lisääminen Etelä-Pohjanmaalla nykyaikaisen tähtitieteen alalla.

1 Säännöllinen toiminta

1. Jäsenillat

Jäseniltoja pidetään Sahannevan observatoriolla säännöllisesti pimeään vuoden aikaan, syyskaudella elokuun puolivälistä joulukuun alkuun ja kevätkaudella tammikuun puolivälistä kesäkuun alkuun. Kesällä jäseniltoja pidetään satunnaisemmin.

Jäsenilloissa paikkakuntamme ja lähiseudun tähtiharrastajilla ja yhdistyksen jäsenistöllä on mahdollisuus tutustua toisiinsa. Tutustumisen ohella keskustellaan ajankohtaisista teemoista ja toiminnan kehittämisestä, tuodaan esille uusia toiminta-ideoita sekä opastetaan uusia ihmisiä tähtiharrastuksen pariin. Aloittelijoille annetaan opastusta kaukoputken käytössä ja havaintojen teossa.

Jäseniltojen yhteydessä voidaan mahdollisuuksien mukaan pitää tähtitieteeseen liittyviä esitelmiä, katsoa tähtitieteellisiä videoita, tutustua tähtitieteellisiin tietokoneohjelmiin sekä yhdistyksen käytössä olevaan tähtitieteen kirjallisuuteen, aikakauslehtiin, dioihin ja havaintovälineisiin. Jäsenillassa pyritään myös tarjoamaan kahvia ja kahvinisut tms.

2. Havaintoillat

Yhdistyksen jäsenille tarkoitettuja havaintoiltoja pyritään järjestämään erityisesti pimeään vuoden aikaan Sahannevan observatoriolla. Havaintoiltaa voidaan viettää myös muussa erikseen sovitussa paikassa sään salliessa.

Havaintoilloissa yhdistyksen jäsenet voivat kokoontua tekemään havaintoja erilaisista tähti-taivaan kohteista pääasiassa omilla havaintovälineillään joko oman tai yhteisen havaintosuunnitelman mukaan. Toki myös yhdistyksen havaintokalustoa on mahdollista käyttää. Havaintoillat ovat erinomaisia tilaisuuksia vertailla, miten eri kohteet näkyvät erilaisilla kaukoputkilla.

3. Tähtinäytökset

Kaikille avoimia yleisnäytöksiä järjestetään toistaiseksi kerhoiltaviikolla tähtinäytöskaudella (loka-marraskuu ja tammikuun puoliväli-maaliskuu). Osa näytöksistä voidaan järjestää myös maakunnassa liikuteltavalla kalustolla erilaisten tapahtumien yhteydessä, ja tuoda näin yhdistyksen toimintaa esille. Yleisnäytösten lisäksi pidetään tilausnäytöksiä erilaisille ryhmille ryhmätaksan mukaan.

Viikonloppuisin (pe - su) observatorion pääinstrumentti on rauhoitettu ensisijaisesti tähtiharrastuskäyttöön, joten silloin tilausnäytöksiä voidaan järjestää poikkeustapauksissa (tällöin näytöstaksakin on kuitenkin kaksinkertainen).

4. Harrastusjaostot

Yhdistyksen toimintaa pyritään kehittämään harrastusjaostoilla, joiden kautta voidaan parhaiten hyödyntää yhdistyksen jäsenten erikoisosaaminen. Lakeuden Ursassa toimii tällä hetkellä kolme toimintaryhmää: havaintoryhmä, laiterakennusryhmä sekä tähtinäytösryhmä.

Havaintoryhmän tarkoituksena on keskittyä havaintojen tekemiseen, niiden keräämiseen ja raportoimiseen sekä tähtikuvaukseen. Laiterakennusryhmän tehtäviin puolestaan kuuluvat laiterakennus ja -huolto sekä tietotekniset sovellukset. Tähtinäytösryhmä puolestaan vastaa tilausnäytösten järjestämisestä.

5. Luentotilaisuudet ja kurssit

Luentotilaisuuksia yleisölle järjestetään, jos sopivia aiheita ja luennoitsijoita on saatavilla, ja jos rahoitus järjestyy. Näistä sovitaan yleensä tapauskohtaisesti erikseen. Eräs mahdollinen ajankohta luentojen järjestämiseen voisi olla Valtakunnallinen tähtiharrastusviikko, joka ajoittuu syystasauspäivän viikolle.

Yhdistys pyrkii järjestämään ajoittain kaikille kiinnostuneille erilaisia tähtitieteeseen liittyviä kursseja. Pienimuotoisempia kursseja (kuten kaukoputken käyttöopastusta) voidaan myös järjestää jäseniltojen yhteydessä.

6. Retket

Yhdistys pyrkii järjestämään ajoittain kaikille jäsenille ja muille kiinnostuneille retkiä alan observatorioihin ja tutkimuslaitoksiin. Pääsääntöisesti jokainen retkelle osallistuja maksaa oman osuutensa matkakuluista kokonaan itse, joten retkelle osallistujia tarvitaan aina ”kriittinen” määrä, että retki toteutuisi. Mahdollisuuksien mukaan osa retkien kustannuksista pyritään kuitenkin saamaan avustuksina esim. Seinäjoen kaupungin nuorisotoimelta tai muilla tavoin.

Erityisesti pyritään pitämään yllä hyviä suhteita lähimpiin naapuriyhdistyksiin, joiden torneilla yritetään vieraila suhteellisen säännöllisesti.

7. Valtakunnallinen tähtiharrastusviikko

Yhdistys osallistuu syksyisin pidettävän Valtakunnallisen tähtiharrastusviikon viettoon pitämällä observatoriolla avoimet ovet, jossa esitellään yhdistyksen toimintaa. Selkeällä säällä pidetään tähtinäytöksiä yleisölle sekä havaintoiltoja jäsenille. Tähtiharrastusviikon aikana pyritään järjestämään myös yleisöluento sekä muuta tähtiharrastustoimintaa. Näiden lisäksi annetaan yhdistyksen toiminnasta kertova lehdistötiedote eri medioille.

8. Hallinto ja kokoukset

Hallitus käyttää yhdistyksessä ylintä päätäntävaltaa yhdistyksen yleiskokousten sille suomalla mandaatilla, ja ohjaa yhdistyksen toimintaa antamalla sille haluamansa suuntaviivat. Hallitus myös edustaa yhdistystä ja valitsee yhdistyksen toimihenkilöt. Hallitus kokoontuu tarpeen niin vaatiessa, kuitenkin vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Sääntömääräiset kokoukset ovat kevätkokous kevään aikana ja syyskokous syyskauden aikana. Tämän lisäksi voidaan pitää kokouksia myös tarpeen vaatiessa. Kokouksien yhteyteen voidaan järjestää myös muuta toimintaa, kuten mm. tähtinäytöksiä.

9. Varainhankinta

Yhdistyksen tärkein tulonlähde ovat jäsenmaksut, joiden suuruuden päättää syyskokous. Uusien jäsenten houkuttelemiseksi mukaan toimintaan voidaan erilaisissa tilaisuuksissa tehdä jäsenmaksutarjouksia.

Toinen tärkeä tulonlähde ovat yleisönäytöksistä ja tilausnäytöksistä saatavat tulot, jotka menevät kokonaisuudessaan observatoriosta aiheutuvien kiinteiden kulujen kattamiseen (eivätkä edes riitä).

Yhdistyksemme toiminta ei kuitenkaan voi perustua pelkästään jäsenmaksu- tai tähtinäytöstuloihin, sillä toimintamme tarkoitus on yleisen sivistystason kohottaminen ja elämysten tuottaminen kaikkien kansalaispiirien keskuudessa. Yhdistyksen perustoimintaan haetaan avustusta lähialueen kunnilta. Erilaisilta rahastoilta tai säätiöiltä haetaan avustusta erilaisten projektien ja laitehankintojen toteuttamiseen. Myös jäsenet ja muut yksityishenkilöt sekä yritykset voivat avustaa yhdistystä lahjoituksin.

10. Jäsenhankinta

Lakeuden Ursan jäseneksi liittyäkseen ei tarvitse olla tähtiharrastaja, vaan jokainen tähtitieteestä kiinnostunut henkilö voi liittyä yhdistyksen jäseneksi. Yhdistyksen jäseneksi liittymisellä ei siis ole mitään erityisiä vaatimuksia.

Jäseneksi liittyminen tapahtuu joko vapaamuotoisella ilmoituksella sähköpostitse, puhelimitse tai kirjeellä tai jäsenilmoittautumislomakkeella kotisivujen kautta. Jäseneksi voi liittyä myös jäsenilloissa tai muissa yhdistyksen järjestämissä tilaisuuksissa.

Jokainen jäsen pyrkii edesauttamaan uusien jäsenten hankkimisessa kertomalla yhdistyksen toiminnasta ja tavoitteista. Jäsenhankinnan vauhdittamiseksi voidaan uusille jäsenille tehdä erilaisia jäsenmaksu- tai muita liittymistarjouksia. Jäseniä kannustetaan liittymään myös valtakunnallisen Ursan jäseniksi.

11. Tiedotustoiminta

Tavoitteena on, että jäsenlehdessä voitaisiin julkaista vuoden 2009 aikana ainakin yksi numero. Julkaisu on kuitenkin riippuvainen lehden tekoon käytettävistä resursseista.

Lakeuden Ursan toiminnasta tiedotetaan ensisijaisesti Internetissä yhdistyksen kotisivuilla, jotka löytyvät osoitteesta: <http://www.lakeudenursa.fi> sekä sähköisellä postituslistalla **sjursa-l@ursa.fi**. Myös paikallislehtiä voidaan käyttää toiminnasta ilmoitteluun.

Listalle pääsee mukaan lähettämällä osoitteeseen **majordomo@ursa.fi** viestin, jonka varsinaisessa tekstiosassa on teksti "SUBSCRIBE sjursa-l" ja vastaamalla saapuvaan varmistusviestiin ohjeiden mukaan.

Itse listalle tarkoitetut viestit tulisi lähettää osoitteeseen **sjursa-l@ursa.fi**. Jokaisen jäsenen, jolla on sähköpostiosoite, kannattaisi liittyä sähköpostilistalle.

Yhdistyksen toimintaa pyritään tuomaan esille myös paikallisissa tiedotusvälineissä mm. julkaisemalla lehdistötiedotteita toimintaan liittyen, antamalla tietoa taivaalla näkyvistä erilaisista ilmiöistä jne. tai laittamalla yhdistyksen ilmoituksia julkisissa tiloissa oleville ilmoitustauluille ja osallistumalla erilaisiin yleisötapahtumiin sekä osallistumalla syksyllä Tähti-harrastusviikon viettoon.

12. Välitystoiminta

Lakeuden Ursa välittää tarvittaessa jäsenilleen edullisina yhteistilauksina lähinnä Tähtitieteellisen yhdistyksen Ursan kustantamia kirjoja ja lehtiä. Yhdistyksen jäsenet saavat kirjat Ursan jäsenhinnoilla riippumatta siitä, ovatko he valtakunnallisen Ursan jäseniä.

Kirjatilauksista pyritään tekemään etukäteen nimilista, jonka jälkeen tehdään tilaus. Näin pyritään välttämään se tilanne, että kirjoja jäisi myymättä varastoon (mikä erityisesti vuosikirjan osalta on huono juttu). Pääsääntöisesti tilaukset ovat noudettavissa tähtitornilta jäseniltojen tai muiden tapahtumien yhteydessä. Postitse kirjoja toimitetaan ainoastaan poikkeustapauksissa (tällöin lähetykseen kuitenkin lisätään posti- ja muut toimituskulut).

Mikäli kirjoja ei lunasteta sopivaksi katsotun ajan kuluessa (yleensä muutama kuukausi), yhdistys pidättää oikeuden laittaa kirjat uudelleen myyntiin.

13. Kirjasto- ja lainaustoiminta

Sahannevan observatoriolla on laaja kirjasto alan julkaisuja ja lehtiä. Yhdistyksen jäsenet voivat lainata kirjoja ja lehtiä halutessaan. Lainaukset merkitään kirjastossa olevaan lainauskansioon, jonka pitäisi löytyä yleensä kirjahyllystä. Julkaisujen toivottava laina-aika on yksi kuukausi.

Kirjasto on käytettävissä kerho- ja kokousiltoina - tarvittaessa käynnit observatoriolla sijaitsevaan kirjastoomme voi sopia hallituksen jäsenien kanssa, joilla on käytössään avaimet tornille.

2 Projektiluonteinen toiminta

1. Observatorion ja sen havaintovälineistön kehittäminen

Tekniikka kehittyi vuosittain ja sama ilmiö koskee myös tähtitieteen havaintolaitteistoja. Tulevan vuoden aikana pyritään myös Sahannevan observatorion havainto- ja kuvausmahdollisuuksia kehittämään anomalla apurahaa esim. *CCD-kameran* hankintaan eri säätioilta ja rahastoilta.

Tulevana vuonna pyritään myös ns. pikkutorni saamaan havaintokuntoon. Pikkutornissa tehtäviä töitä ovat mm. lattia, keskipilarin yläosan valu, kupolin kunnostus, sähkötyöt sekä maalaus (havaintolaitteistoa unohtamatta).

Päätorinissa havaintotason portaat maalataan kesällä, samoin tornin valaistusta pyritään suunnittelemaan uudelleen erityisesti punavalojen osalta (punavalot olisi saatava myös alakertaan). Myös pihatyöt edelleen työllistävät yhdistystä, mm. puulato odottaa edelleen maalausta.

2. Kansainvälinen tähtitieteen vuosi 2009 (IAY2009)

Vuonna 2009 tulee kuluneeksi 400 vuotta kaukoputken keksimisestä, minkä johdosta YK on julistanut vuoden 2009 kansainväliseksi tähtitieteen vuodeksi. Suomalaiset tähtiharrastusyhdistyksen osallistuvat tähtitieteen vuoden viettoon omilla, kansallisilla ja kansainvälisillä tapahtumilla.

Myös Lakeuden Ursa pyrkii osallistumaan IAY2009:n (International Astronomy Year 2009) kansallisiin ja kansainvälisiin yhteistapahtumiin sekä omalla toiminnallaan. Lakeuden Ursan tärkeimmät tavoitteet tähtitieteen vuodelle ovat yli 1000 käyntiä tornilla sekä yli 300 jäsenen rajan rikkominen.

Tähtitieteen vuosi päättyy 31.12.2009 täydelliseen kuunpimennykseen, jolloin observatoriolla järjestetään ainakin jäsenistölle suunnattua havaintotoimintaa – ehkä jopa yleisötilaisuus.

3. Havaintoprojektit

Vuoden aikana pyritään toteuttamaan erilaisia havainto- ja tähtinäytösprojekteja. Tähti-taivaan tapahtumista mainittakoon mm. kapeat kuunsirpit, Plejadien tähtien peittymiset Kuun taakse, Merkuriuksen näkyminen (3 kertaa) jne.

4. Osallistuminen tähtiharrastustapahtumiin

Yhdistys pyrkii osallistumaan sopivalla toimintaryhmällä erilaisiin valtakunnallisiin tähtiharrastustapahtumiin (kuten Laitpäivät, Tähtipäivät, Cygnus-kesätapahtuma, DS-tapaaminen). Myös yksityiset jäsenet voivat edustaa yhdistystä eri tähtiharrastustapahtumissa ja esim. tehdä jonkinlaisen raportin tapahtumasta.